

Univerzita Karlova	6479
Vytvořeno: 31.05.2024 v 12:20:19 Čj.: UKLFP/191665/2024-4	Odbor VV
Č.dop.: Listů: 4 Příloh: 0 Druh: písemné	Zprac.

Oponentský posudek dizertační práce

Název práce *Epidemiologická charakteristika pediatrické populace idiopatických střevních zánětů*

Autor: MUDr. Jan Schwarz

Pracoviště: Dětská klinika Fakultní nemocnice Plzeň, Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Plzni

Školitel: Prof. MUDr. Josef Sýkora, PhD přednosta DK FN a LFP UK v PLzni

Oponent: prim. MUDr. Vladimír Volf, PhD Dětská klinika 3. LF UK Praha, Fakultní nemocnice Praha Královské Vinohrady

Č.j. : UKLFP/191665/2024-2

Hodnocení předložené dizertační práce sleduje následující oponentská kritéria

1) Cíle a hypotézy dizertační práce

Předkládaná dizertační práce je cílena na zhodnocení epidemiologických charakteristik idiopatických střevních zánětů (ISZ) v pediatrické populaci. Primárním cílem bylo stanovit a prospektivně sledovat incidenci IBD v jasně definovaném regionu v Plzeňském kraji (PLK) u pediatrických pacientů (<19 let), zjištěná data statisticky zhodnotit, charakterizovat rozdíly podle věku, pohlaví a diagnózy a zjistit, zda námi pozorované geografické rozdíly jsou statisticky významné, nebo zda se jedná pouze o náhodný jev. Sekundárními cílem je porovnání našich výsledků s historickými údaji o incidenci IBD v ČR včetně stanovení aktuálních světových trendů a stanovit dynamickou projekci budoucí incidence IBD a předpovědní matematicko-analytický model následně ověřit v klinické praxi. Tato komparativní a projekčně - předpovědní část je zcela prioritní v pediatrické populaci ISZ jak v domácím měřítku v České Republice tak i ve světovém písemnictví. Cíle a hypotézy jsou jasně zvoleny a definovány a odpovídají obecným principům u studované problematiky. Snahou autora je rozšířit tuto problematiku o další výzkumné kroky a nová výzkumná zjištění.

2) Základní scientometrická analýza

Výhodou je přesná specifikace hlavního tématu práce v jejím samotném názvu. Po formální stránce má text standardní strukturu a rozsah dizertační práce, vhodně doplněný tabulkami a grafy a rozsáhlým výčtem použité literatury, což lze považovat za adekvátní požadavkům na dizertační práci. Práce je rozdělena na část teoretickou a výzkumnou. Oceňuji zařazení zkratk, které často v pracích tohoto typu často chybí. Za významné také považuji zařazení stěžejních publikovaných prací autora s vysokým faktorem impaktu k studované problematice, jsou *in extenso uvedeny* jako součást předkládané dizertační práce na konci textu v dané kategorii v nejvyšších kvartilech Q1/Q2. Úprava dizertační práce, jednotlivé kapitoly včetně

výsledkové části jsou formálně i rozsahově vyvážené a srozumitelné, práce neobsahuje žádné etické problémy.

3) Aktuálnost zvoleného tématu dizertační práce

Tématicky je dizertační práce vysoce aktuální, jde zcela bezpochyby v současné době o medicínsky aktuální a živé téma. Všechny cíle dizertační práce byly splněny. Mám za to, že doktorand vzhledem k zvolenému tématu a vědecko-výzkumnému záběru velmi vhodně zvolil formát doktorandského studia a strukturu předkládané dizertační práce.

4) Analýza a rozbor prezentované práce

Architektonika práce je zvolená vhodně, jasná a členěna přehledným způsobem. Autor prokázal dobrou orientaci v problematice klinicko-epidemiologických charakteristik IBD v dětském věku. Předložená dizertační práce přinesla nové a zcela originální data v oblasti epidemiologických a klinických charakteristik v pediatrické populaci v celém spektru IBD. Jako velkou přednost považuji tématickou homogenost souboru dětských pacientů se stejnou diagnózou a jasně vymezenou geografickou oblast, což významně zvyšuje výpovědní hodnotu získaných poznatků. V úvodní teoretické části jsou uvedeny aktuální znalosti ohledně, definice, klinického obrazu, diagnostiky, rizikových faktorů a léčebných možností, velmi dobře uvádí čtenáře do experimentální části dizertační práce. Autor správně předkládá přehled poznatků týkající se tématu práce. Následně se podrobně zabývá teoretickými východisky k hlavním tématům práce. Kapitoly teoretické části dizertační práce jsou zpracovány věcně správně, citace jsou dle normy, jednotlivé subkapitoly na sebe logicky navazují a poskytují autorovi dobrá teoretická východiska pro zpracování výzkumného projektu dizertační práce. V další navazující části jsou uvedeny cíle, soubor a metodika, sledovaná geografická oblast a populace, metodika sběru dat a statistická analýza. Popis využitých statistických metod a grafické zpracování výsledků je adekvátní a dobře srozumitelný. V rozsahu podrobně popsaných výzkumných kapitol specifikoval autor data výzkumného šetření, zodpovědně a erudovaně vyhodnotil s adekvátním komentářem. Poslední, vše shrnující kapitola dizertační práce, již předkládá zjištěné výsledky a jejich analýzu. Ve výsledkové části jsou uvedeny klinicko-epidemiologická data za období 2000–2015 s podrobnou demografickou charakteristikou souboru a rozdělením souboru dle typu IBD a dynamikou incidence ve sledovaném období. Autor uvádí incidenci v 2 věkových kohortách 0-15 a 0–19 let, dále incidenci dle věku, pohlaví, geografického hlediska a dle velikosti sídel. Jako velmi zdařilé a zcela prioritní považuji vypracování trendových charakteristik výskytu jednotlivých typů IBD v dlouhém období 16 roků období 2000-2015 a historické srovnání. Na základě získaných dat

byla provedena naprosto unikátní projekce budoucí incidence IBD a matematický model byl následně ověřen v klinické praxi. Velmi důležitou součástí je také porovnání se světem, což významně zvyšuje kvalitu a prioritu získaných výsledků. V diskusi jsou velmi sofistikovaně diskutovány výsledky a porovnány výsledky uvedené v dizertační práci s mezinárodním písemnictvím a závěry jsou koncizně shrnuty na konci diskuse. Oceňuji věcnou diskusi a srovnání s dalšími studii či možná doporučení pro další praxi. Práce je vhodně doplněna přílohami a recentní literaturou ve vztahu k tématu. Vysoce si cením spolupráce s katedrou Nových technologií pro informační společnost centra Excelence EU Výzkumného centra Fakulty aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni, která vedla k vytvoření programu k prospektivnímu sběru a analýze dat a aplikace do klinické praxe. Dizertační práce je bez zásadních nedostatků, přehledná a její celková formální úprava je na velmi dobré úrovni. Po formální/obsahové stránce práce splňuje nároky kladené na odborný text.

5) Nové poznatky dizertační práce jejich význam pro rozvoj oboru

Dizertační práce přinesla zcela nové a originální poznatky, je prioritní s ohledem na komplexní přístup studia epidemiologicko - klinických a geografických aspektů IBD v dětském věku včetně projekční matematické analýzy. Významným způsobem přispívá k hodnocení epidemiologických parametrů u studovaných IBD a stala se bezpochyby základem pro další studium epidemiologických a rizikových faktorů rozvoje IBD v širších epidemiologicko-klinických souvislostech. O tom svědčí i vysoká citovanost publikovaných výsledků dle WoS. Pozitivní je, že současně se autor zamýšlí nad možnostmi dalších výzkumných šetření, které se mu při zpracování naskytly. Výsledky dizertační práce představují velký potenciál pro další studium a rozvíjení v rámci dalších vědecko-výzkumných a grantových projektů.

6) Připomínky k dizertační práci, jazyková a grafická úroveň.

Dizertační práce je po stránce formální i obsahové je zpracována standardním způsobem, je zpracována srozumitelně a velmi čtivým způsobem včetně jazykové stránky. Text je bez zásadnějších gramatických chyb a překlepů. V práci jsem nenašel žádný podstatný nedostatek jen minoritní nedostatky formálního charakteru, které však žádným způsobem nesnižují význam a prioritu získaných výsledků. Po stránce jazykové a grafické odpovídá dizertační práce požadavkům stanoveným na tento typ prací. Počet stran je optimální, reprezentativní je i vysoký počet použité literatury ze všech studovaných oborů. Součástí práce jsou přílohy, které vhodně doplňují text práce. Po stránce grafické je práce precizně, velice přehledně a

nadstandardně zpracována, oceňuji podrobné zpracování jednotlivých metodologických a výzkumných nástrojů.

7) Otázky oponenta k obhajobě dizertační práce

- a) Domnívá se autor, na základě svých poznatků a hodnocení epidemiologicko- klinických a rizikových charakteristik, že IBD s časným začátkem před 6 rokem (VEO-IBD) a/nebo infantilní forma VEO-IBD se začátkem před 2. rokem života je odlišná choroba ve srovnání s IBD u starších dětí a dospělých.
- b) Jak autor vysvětluje významné geografické odlišnosti ve výskytu IBD.
- c) V čem hodlá doktorand pokračovat a jaké jsou další cíle své další vědecké práce včetně spolupráce s domácími a zahraničními pracovišti

8) Závěrečné hodnocení

Předložená dizertační práce je výsledkem soustředěné vědecké práce autora, který se od začátku své profesní kariéry věnuje pediatrii a dětské gastroenterologii v celé její šíři, což dokladuje předložená publikační a vědecko-výzkumná aktivita. Dizertační práce dokladuje vysokou vědeckou úroveň a skutečně hluboké znalosti a schopnosti v oblasti předkládaného výzkumu. Práce prokazuje, že autor umí prezentovat své dosažené badatelské výsledky jasnou a srozumitelnou formou. Autor předkládá dokument popisující epidemiologické charakteristiky a aspekty IBD v dětském věku a ilustruje inovativní přístup k dané problematice. Předložená dizertační práce MUDr. Jana Schwarze je významným přínosem k řešení studované problematiky. Svým metodickým přístupem, úrovní zpracování, obsahovým zaměřením a dosaženými výsledky dizertační práce splňuje všechny nároky a požadavky standardně kladené na doktorskou dizertační práci v oboru Pediatrie.

K práci nemám zásadní připomínky, na základě uvedených skutečností doporučuji její přijetí jako podklad pro obhajobu v oboru Pediatrie a na základě úspěšné obhajoby doporučuji po splnění všech náležitostí přiznání vědeckého titulu Ph.D.

Prim. MUDr. Vladimír Volf, PhD

V Praze 14.5.2024